

2005. aasta aruande eessõna Eesti Panga presidendilt

Aasta 2005 tähendas Eesti majanduse jaoks kiiret kasvu, üle ootuste kõrget tööhõivet ja ettevõtete ning eraisikute suurenevat kindlust tuleviku suhtes. Kuid kiire arenguga kaasnesid mõningad riskid, millele keskpank juhtis möödunud aasta jooksul ka korduvalt tähelepanu.

Väliste riskide osas peab keskpank eelkõige vajalikuks pöörata tõsist tähelepanu nafta maailmaturuhinna tõusule ning selle kajastumisele Eesti tarbijahindades, aga ka mõjule, mida naftahinna muutus avaldab teistele hindadele.

Sisemaiste riskide jälgimisel tuleb keskpanga hinnangul hoida majanduse kui terviku kõrval vaatluse all ka nõudluse ja pakkumise vahekorda sektorite lõikes, nii tööjõu- kui teenusteturul. Jälgima peab ka leibkondade võlakooormuse kiiret kasvu.

Veidi kaugemale ette vaadates võib oodata riske just majanduse pakkumispoolel. Eesti ettevõtetele tuleb saada hakkama lisandväärtusahelas ülespoole liikumisega. See tähendab üleminekut teadmistemahukamatele toodetele ja teenustele – siin aga seab piirid kvalifitseeritud tööjõu nappus.

2005. aasta hoogsat majanduskasvu toetasid ekspordikasv ja kinnisvarasektori jõuline areng. Kui Eesti majanduse kui terviku sisemine tasakaalustatus lubab öelda, et püsitakse pikaajaliselt jätkusuutlikuks hinnatud arengurajal, siis kinnisvaraturul ilmnas tasakaalustamatuse märke. 2005. aasta detsembris otsustas Eesti Pank astuda samme eluasemelaenuodega seotud õigusraamistiku karmistamiseks.

Investeeringute kasvumootoriks olid 2005. aastal kodumajapidamiste rahapaigutused, mis kasvasid tunduvalt kiiremini kui ettevõtete põhivarainvesteeringud. Eratarbimise osakaal SKPs vähenes ning leibkonnad paigutasid märkimisväärse osa oma säästudest kinnisvarasse. Eesti jaoks on aga oluline, kui suureks kujuneb ekspordile suunatud investeeringute edasine kasv.

Hoogne majanduskasv tagas valitsuse tulude kiire kasvu ning mitmete maksude laekumine ületas prognoositud taseme. 2005. aasta riigieelarve ülejääk oli ligi 1,6 protsenti SKPst. Arvestades, et majanduskasv oli varasemate aastatega võrreldes kiirem, pidanuks ülejääk olema siiski tunduvalt suurem.

2005. aasta keskmine tarbijahinnakasv oli 4,1 protsenti. Tulutaseme ühtlustumise kontekstis võib kiire – ja tööjõu suurenenud tootlikkust arvestades ka tasakaalustatud – majanduskasvuga kaasnevat 3–4%ni ulatuvat tarbijahinnatõusu pidada normaalseks. Samas on euroalaga ühinemiseks vajalikku inflatsiooninõuet varasemast raskem täita.

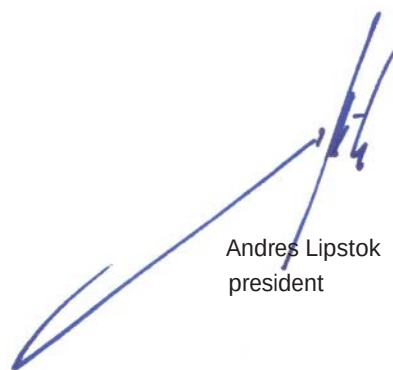

Eesti Pank ja valitsus on seadnud eesmärgiks võtta euro kasutusele niipea, kui on täidetud kõik selleks vajalikud eeltingimused. Et Eestis on juba alates 1992. aasta suvest olnud kasutusel valuutakomitee süsteem, ei too euroalaga liitumine kaasa olulisi majanduspoliitilisi muutatusi. Eurole üleminek aitab kinnistada Eesti senist majandusedu ning seda soodsamates oludes edasi arendada.

Eesti Panga tegevus 2005. aastal lähtus strateegilisest ülesandest tagada 2006. aasta teiseks pooleks tehniline valmisolek euroalaga liitumiseks. Selle nimel on tehtud ja tehakse põhjalikku tööd kõigis keskpanga vastutusvaldkondades: rahapoliitika ja finantssektori poliitika kujundamisel, majandusarengu analüüsil ja seirel, majandus- ja finantsstatistika kogumisel ning analüüsimisel, maksekeskkonna seirel ja täiustamisel, maksevahenduse ja sularaharingluse korraldamisel, majanduslase teabe jagamisel.

Aasta 2005 oli Eesti esimene täisaasta Euroopa Liidu liikmena. Keskpanga jaoks tähendas see senisest tõsisemat ja tulemuslikumat tööd Eesti seisukohtade viimisel Euroopa Liidu ühiste majanduspoliitiliste seisukohtade kujundamisega tegelevate foorumiteni.

Keskpanga rahvusvahelist autoriteeti peab alati toetama tema autoriteet oma koduriigis. Viimastel, 2006. aasta märtsikuistel andmetel usaldas Eesti Panka 79% elanikkonnast. Keskpank hindab kõrgelt seda tuge, mida ühiskond talle pakub, ning teeb ka edaspidi kõik temast oleneva, et seda usaldust õigustada.

Andres Lipstok
president